

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

Saa er der noget tilbage af Blanding med Byg og Havre, hvor der er omsaaet, men Udbyttet af ren Hvede udgør kun ca. 3 pCt. af Høsten i 1939 og kun 7 à 8 pCt. af det, vi høstede i de to Misvækstaar 1940 og 1941. Under saadanne Forhold maa enhver forstaa, at der ikke kan blive Tale om meget Hvedeforbrug i Vinter. Man kan endogsaa risikere, at der slet intet bliver ud over det, der er i Blanding, og det, vi har opsparet i Sommer, saaledes at Børn og syge maaske kan faa, men ikke vi andre.

Under disse Forhold rejser det Spørgsmaal sig, om man ikke bør søge at animere til Hvededyrkning til næste Aar, idet der sikkert ikke er nogen, der tror paa, at Landmændene i stort Omfang vil dyrke Hvede efter tre saa forfærdelig vanskelige Aar for Hvededyrkingen.

Jeg tror — og Regeringen har været enig med mig heri —, at man under Hensyn til den store Betydning, det har for Befolkningens Forsyning med Hvedebrød, og under Hensyn til den Beskæftigelse, der følger af Hvedebrødsfremstillingen, og endelig ogsaa under Hensyn til det ikke ringe Beløb, som er indkommet i Hvedeafgifter til at holde Rugbrødsprisen nede, bør gøre Forsøg paa at faa Hvede saaet i Efteraaret, saa at der dog kan blive *noget* Hvedebrød i det Aar, der kommer. Forslaget gaar da ud paa, at der fra Statens Side ydes Støtte i Form af en Betaling af 30 Kr. pr. 100 kg til Omsaaning, hvis Hveden ikke overvintre i den kommende Vinter. Det er et Forhold, jeg synes er fuldt forsvarligt. Ordningen betyder, at hvis den Hvede, der nu saas i Efteraaret, overvintre fuldt ud, kommer Staten ikke til at betale noget, men hvis den gaar væk ligesom i de sidste Aar, kommer Staten til at betale 30 Kr. for hver 100 kg Vaarsæd, der bliver saaet i Stedet for Hveden. Hvis man regner med, at der besaas et Areal af samme Størrelse som i Fjor; ca. 73 000 ha, hvad der kun er Halvdelen af, hvad der er blevet besaaet tidligere, ja, ikke engang det, vil der blive Brug for al den Hvede, der skønnes at blive avlet i Aar, og hvis al den saaede Hvede gaar over Styr i Vinter, kommer det for Statskassen til at dreje sig om 4½ Mill. Kr.; men da den formodentlig ikke gaar væk alt sammen, og forhaabentlig gaar der mindre væk end i de sidste Aar, vil Statens Udgift altsaa ikke blive saa stor, men Maksimum er 4½ Mill. Kr.

Naar Landmændene nu tre Aar i Træk har haft Tab ved at dyrke Hvede og alligevel er blevet ved med det, men man nu maa forudse, at det bliver meget lidt, der bliver

saaet i Aar, synes jeg, det vil være rigtigt, at Staten, det vil sige Skatteyderne, Forbrugerne, yder en Garanti for at faa noget Hvedemel i det kommende Aar.

Lovforslaget er vedtaget enstemmigt i Folketinget, og jeg anbefaler det til hurtig og velvillig Behandling i det høje Landsting.

Kr. Johansen: Den højtærede Landbrugsminister har henvist til de Oplysninger, der i Bemærkningerne til Lovforslaget findes vedrørende Hvedeavlens i de sidste Aar, og man vil der se, at i de to foregaaende Aar har Hvedeavlens været under Halvdelen af det normale, og for indeværende Aars Vedkommende kan man godt sige, at den er saa godt som mislykket. Det er et meget lille Kvantum, der regnes med i Aar, saa vi maa indstille os paa, at Hvedebrødet bliver en Ting, vi ikke faar at se i det kommende Aar, i hvert Fald ikke vi, der kan taale andet Brød. Nu ved vi jo imidlertid, at Husmødrene nødig vil undvære Hvedemel, men de bliver nødt til det, og det kommer ogsaa nok til at gaa. Der er ogsaa syge Mennesker, som ikke kan taale Rugbrød, og der er andre, som tror, at de ikke kan taale det, og derfor helst vil have Hvedebrød. Der bliver i det hele taget Vanskeligheder, som det kommer til at knibe med at overvinde. Det afgørende i Sagen med Hensyn til det Tilskud, her er Tale om, er imidlertid Beskæftigelsesproblemet. De nuværende Forhold er lige ved at være en Katastrofe for Bagerfaget. Jeg har haft Lejlighed til at se, hvad det er for Mennesker, der kommer i Ungdomslejlrene, og det viser sig, at der er ikke saa faa Bagere imellem dem. Bagerfaget er i den Grad slaaet ud, at det er ved at være en Katastrofe. Det beskæftigelsesmæssige Hensyn spiller derfor en betydelig Rolle ved Bedømmelsen af det foreliggende Lovforslag. Her drejer det sig ikke om at yde en Støtte til Landmænd, der er kriseramte, for den Del af Landbruget, der her er Tale om, kan vistnok trods den daarlige Høst siges at være blandt de i Øjeblikket bedst stillede, men det er af Hensyn til samtlige foreliggende Forhold, vi fra vor Side mener at kunne gaa med til Lovforslaget, hvorefter der altsaa skal ydes 30 Kr. pr. 100 kg af den Sæd, der skal udsaaes i Stedet, hvis Hveden ogsaa mislykkes i Aar.

I Anledning af Udtalelser, der har været fremme om, at det var lidt nok, der blev ydet, og at det i hvert Fald ikke var Erstatning for det Tab, det kan komme til at dreje sig om, vil jeg gerne sige, at jeg tror dog, Tilskuddet er saa stort, at det vil bi-